

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

9. Pura natura non potest mereri ut resoluta & resumpto corpore
beatitudo naturalis ei ut merces detur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

placiter offendatur, non tandem aliquando moriatur, non miseris laborum, dolorum, aegritudinum, casuum opprimatur, non timoribus crucietur. Quod si non possent, profectò nullo pacto vel umbraticè beatum facere possent. Rectè enim scenserunt etiam ipsi Philosophi, qui beatitudinem sibi propriam virtute fabricare voluerunt, quam se cernebant ex misera istius naturæ puræ conditione habere non posse. *Ali-*

Lib. 13. de
Trio. c. 7.

ter beatum esse neminem posse nisi habendo quod esset & nihil patiendū quod nolet, cuiusmodi beatitudo in naturalitate Scholastici se purant in eandem illo puræ naturæ statu suam virtute posse fabricare, non verebor dicere libertate Christiana, tanto falsiorem eorum fore beatitudinem quanto superbiior virtus fuerit, tanto autem superbiior erit, quanto mendacior: tanto mendacior quanto stultius suis viribus polliceri audeat, quod nec mens cælitus illuminata, nec voluntas sancti Spiritus ardore succensa, nec virtus divinitus inspirata, iustis in hac vita largiri potest. Quæ cum puram naturam tot supernaturalibus revelationibus adversus errores, tot gratiæ adiutorijs adversus labores doloresque superet, & in ceteris

A juxta Scholasticorum placitum ei sit simillima nihil aptius adversus huiusmodi beatitudinis naturalis architectos dici potest, quam quod Augustinus adversus Philosophos eorum presultores exclamavit, cum eos naturalis rationis viribus demonstrata beatitudinis illius naturalis fallitate superasset: *Quanta est vanitas, quanta insania, quantum mendacium, hominem in mortalem, arduosam vitam mutabili spiritu & carne ductentem, tot peccatis oneratum, tot tentationibus subduam, tot corruptionibus obnoxium, in seipso fidere ut beatus sit, quando ne illud quod habet in natura sua dignitate præcipuum id est mentem atque rationem potest vindicare ab erroribus, nisi Deus adsit lux mentium. Ecce unde homini non errare: Abijcimus itaque, obsecro te, falsorum Philosophorum vanitates & insanas mendaces, quia nec virtus nobis erit, nisi adsit ipse quo inveniamur, nec beatitudo, nisi adsit ipse quo fruamur: Et totum mutabile atque corruptibile nostrum, quod per seipsum imbecille & quadam materies miseriarum est, dono immortalitatis atque incorruptionis absorbeat. Ecce unde homini non offendi, non perturbari, non mori; sine quibus in qualibet pura natura beatitudo esse non potest.*

CAPUT NONVM.

Putata natura non potest mereri ut resoluta & resumpto corpore beatitudo naturalis ei ut merces detur.

FORTE dicent rectè istis omnibus demonstrari in pura natura sicut in lapsa, nullam naturalem esse posse beatitudinem, sed veram tantum magnamque miseriam antequam corpus miseriarum seminarium fuerit morte resolutum. Sed cum anima in alteram vitam translata fuerit corporiq; restituta, tum demum adipisci posse quod vinculis mortalitatis præpedita non poterat. Verum quæro cuiusmodi vitam illam post corporis resolutionem atque restitutionem fabricaturi sint, utrum purorum naturalium, an integritatis beneficijs cumulatarum? Si natura & ibi pura est, erit & ibi profectò eadem profunditas ignorantia ex qua omnis error existit, eadem spiritus & carnis pugna, eadem libidinum incentiva, eadem animi ad adamanda stulta & noxia depressio, eadem corporis imbecillitas, eadem materies miseriarum, eadem mortis necessitas. Hæc enim omnino sunt quæ ipsi dicunt homini in puris naturis condito esse naturalia: nec ab homine auferri posse nisi per indebita naturæ dona Dei. Nihil enim apud eos pura natura à vitiata nisi quod nudus à spoliato discrepat. Certum est autem Scholasticis non posse ista à vitiata natura separari nisi per indebita & valde singularia Dei munera, omnes naturæ vires superantia. Pari igitur modo neque à pura natura; quod tanquam per se ex ipsa malorum enumeratione manifestum Scholastici consententur. Ex quo sano

Suer. Proleg. cap. 3. num. 6.

A sequitur impossibile esse ut homo manens homo ex corpore & anima compactus, in pura natura beatitudinem suam naturalem assequatur; sed necessarium esse ut ex illo statu ad alium integritatis naturæ, sicut nos juxta Augustinum contendimus detractis illis omnibus defectibus sublevetur.

An fore meritis puræ naturæ statum integræ naturæ consequi potest? Nam & hoc aliquis comminisci posset, hominem in pura natura constitutum bonis operibus presentis vitæ hoc apud Deum adipisci posse, ut ei in futura vita velut præmium virtutis naturalis illa beatitudo reddatur. Hoc verò multo est insolentius multoque majores absurditates secum trahit.

Primo quia sequetur naturalibus operibus præmium obtineri posse, quod omnes naturæ vires superat. Cum tamen meritum & præmium ejusdem ordinis esse debeant. Deinde non potest esse meritum apud Deum nisi ex Dei amore nascatur. Amor enim creaturæ, qui non retorquetur in Deum vitiosus merito est, neque verum beatitudinis illius meritum esse potest. Quis enim dixerit peccando hominem adipisci posse felicitatem? Rectissime quippe Tullius in Hortensio delinquit: *Velle quod non deceat, idem ipsum miserum. Nec tam miserum est non adipisci quod velis, quam adipi, ei velle quod non oporteat, plus enim mali pravitas voluntatis affert, quam fortuna cūquam boni. Quam sententiam tanquam ex fundo veritatis*

Apud
lib. de
beata et
de tri.

ritatis hactenus Augustinus magnopere celebrat. Tam vero impossibile est ut pura natura affurgat sine gratia in amorem Dei, sub quibusconque tandem attributis, etiam conaturalissimis creaturae rationali Deum amari velit quemadmodum ex Augustini doctrina velot indubitatum supra declaravimus. Omne igitur meritum bonum in pura natura, sine gratia adiutorio prorsus impossibile est, praesertim ad adipiscendam rem tantam tantoque intervallo excedentem omnes naturae vires.

Tertio, quia quamvis in pura natura esse possit aliquod meritum bonum, hoc ipsum tamen non possit sine peccatis meritorum cursum continuo interrumpentibus custodiri. Lex enim naturae non potest ullo modo sine Dei gratia voluntatem naturae roborante servari. Pondus enim saevientis concupiscentiae tantum est, ut non solum aliquod supernaturalis operis hominem praestare non sinat, sed etiam sine gratia voluntatem retrahente, in certissimum peccati praerogativam trahat. Lex enim, id est scientia boni operis sine gratia non nisi pravitate corrumpitur. Sed de hac re sequenti capite plura dicturi sumus: ex quibus tria suppeditantur argumenta, quibus omnis possibilitas boni meriti funditus in puris naturalibus evanescit. Cum igitur satis liquido constet non posse in pura natura esse meritum, quo ad integritate naturae perveluti possit, nulla etiam spes in naturalibus puris erit obsequenda bea-

titudinis naturalis sine gratia: idque sive species vitam praesentem erroribus, doloribus, ærumnis plenam, sive illam quae deposito resumptoque corporis onere futura sequeretur. Porro eversa spe beatitudinis per puram naturam consequenda ipsa quoque pura natura corrumpitur: sicut hoc esse constat in eum jam superius aliquoties declaratum est. Quid quod sequeretur hominem naturali er esse posse Deum, si naturaliter posset ad beatitudinem pervenire? Est enim certum neminem esse posse beatum in aeternum beatitudine perpetua, quavis per hanc vitam beatitudo etiam a Philosophis immortalitatem animae praedicantibus constituta est, nisi fiat impeccabilis. Nam hoc ipso quo peccari potest, beatitudo etiam amitti potest. Quamdiu autem beatus de amitti posse cernitur, tamdiu necesse est amittimus aliquo illius amittenda timore torqueatur: praesertim attentam tam ingenti animae infirmitate, quae statui pura natura implicata est. Impeccabilis igitur animus esse debet, qui aeternae beatitudinis felicitatem possidere decernitur. Sed impeccabilem esse vi propriae naturae suae soli Deo proprium est: juxta illud sancti Augustini: *Aliud est esse Deum, aliud participem Dei, Deus natura peccare non potest; participes vero Dei ab illo accipiunt ut peccare non possint.* Quod ibidem sic tradit per manus gratiae Dei: quae a pura natura secundum praesentem hypotesin etiam Scholasticorum confessione secluditur.

CAPVT DECIMVM.

Quintum & sextum argumentum adversus statum purae naturae, ex ratione liberi arbitrij quo careret ad bonum, & necessitatis peccandi in singulis operibus.

Hve usque puram naturam quatuor argumentis secundum Augustini mentem oppugnabimus, ex parte videlicet voluntatis & intellectus: quarum illa beatitudinem quam naturaliter appetit Deum amando sequitur, iste assequitur contemplandis. Nunc ex alijs capitibus non minus hostiliter ei repugnantibus evertendus est. Cum autem nihil naturae rationali magis consentaneum sit quam ut declinet a malo & faciat bonum, quam ob causam toties, ut vidimus, clamat Augustinus, malum non esse naturam sed naturae vitium; proximum est, ut de potestate non peccandi & beneficiendi quam haberet pura natura pauca praecedentibus adjungamus.

Itaque neminem inficias iturum arbitror, divinae bonitati & Christianae pietati esse contrarium, ut Deus talem dicatur instituisse posse creaturam rationalem, quae nihil omnino libertatis habeat, ut faciat ullum opus bonum, sed perpetua & in singulis operibus peccandi necessitate teneatur. Non enim

posset evidenter omnium flagitiorum & facinorum turpido quae ex tali institutione sequeretur retorqueri in creatorem, & voluntas creaturae ab omni iniquitate purgari. Hoc autem ex purae naturae conditione omnino secutum ex principis Augustini quae supra cum de statu liberi arbitrij post peccatum ageremus, fuse declaravimus, perspicue & multis modis patet.

Nam in primis ibi sex argumentis ex Augustino stabilivimus omnem indifferentiam libertatis ad bonum & malum; primum hominem peccando perdidisse; usque adeo ut loco libertatis, arbitrium voluntatis, jam perpetua quadam concupiscentiae captivitate & servitute depressum, non possit semetipsum suis viribus erigere, ut dominantem sibi dominetur, & ita faciat aliquod opus bonum. Nam ad hanc liberationem seu vinculi tenacissimi dissolutionem afferendam, filius Dei de caelo venit, & gratiam liberatricem dedit.

Secundo consequenter ex eodem sancto

Mm a

Doctore

ib. 22. de
Civ. c. 20.

L. 1. de nat. sup. a. 13. 1/2ue ad 9.